

Lastenruokalainsäädäntö ja sen tulevaisuuden näkymät

Lastenruokakoulutus

30.10.2012

Anna Lemström

MMM/ELO

Erityisruokavaliovalmisteet

....ovat elintarvikkeita, jotka erityisen koostumuksensa tai valmistusprosessinsa vuoksi voidaan selvästi erottaa tavanomaiseen kulutukseen tarkoitetuista elintarvikkeista ja jotka soveltuvat ilmoitettuihin ravitsemuksellisiin tarkoituksiin ja joita pidetään kaupan siten, että tällainen soveltuvuus ilmoitetaan.

Raamidirektiivi 2009/39/EY art 1 (2)

Erityisruokavaliovalmisteet

- 1 raamidiuktiivi (2009/39/EY)
- 4 raamidirektiivin nojalla annettua erityisdirektiivejä (141/2006; 125/2006; 21/1999; 8/95/EY)
- Asetus gluteenittomien ja vähägluteenisten tuotteiden merkinnöistä (2009/41/EY)
- Epämääräisiä ryhmiä erityisruokavaliovalmisteita:
 - Urheiluvälitteet ja diabetestuet
 - Artiklan 11 nojalla ilmoitetut erityisruokavaliovalmisteet:
esim.
 - Laktoosittomat tuotteet, VLCD, Veren kolesterolitasoon alenevasti vaikuttavat tuotteet
 - diabetes, raskaana oleville, pikkulasten maidot ym
- Luettelo sallituista ravintoaineiden lähteistä ja yhdisteistä (EY) N:o 395/2009

Lastenruoat

Lastenruoat ovat erityisruokavaliovalmisteita.

Lastenruoat ovat elintarvikkeita, jotka on tarkoitettu tai joiden on erityisesti ilmoitettu soveltuvan alle kolmivuotiaalle lapselle.

- Äidinmaidonkorvikkeet, vieroitusvalmisteet (2006/141/EY)
- Lapsille tarkoitettut viljavalmisteet; puurot ja vellit; keksit, pastat
- Muut lastenruoat; esim. hedelmä, marja- ja kasvissoseet, liha-/kalasoseet. Myös mehut ja vanukkaat yms.
- **Ei** pikkulapsille tarkoitettut maidot (2006/125/EY)

Lastenruoat

Äidinmaidonkorviket ja vieroitusvalmisteet (2006/141/EY)

- ÄMK: ensimmäisten elinkuukausien aikana (0-6 kk)
- V: >6 kk täydentämään monipuolistuvaa ruokavaliota nesteen osalta
- Valmistusaineet, koostumus
- Ravintoaineet enimmäismäärät ja vähimmäismääriä.
- Vertailuarvot
- Ravintoaineiden sallitut yhdisteet
- Torjunta-aineiden käyttö ja jäämät
- Markkinointi (kuvat, myynti, WHO)
- Pikkulasten ruokintaan liittyvää
- Merkinnät (mm ÄMK ja VV erottaminen)
- ÄMK: Terveysväitteet liite IV
- VV: Terveysväitteet sallittu 1924/2006/EY

Viljapohjaiset valmisteet ja muut lastenruoat (2006/125/EY)

- 1-3 v. (joskus > 4kk)
- ikäsuositus mainittava
- Valmistusaineet, koostumus
- Ravintoaineet enimmäismäärät ja vähimmäismääriä
- Vertailuarvot
- Ravintoaineiden sallitut yhdisteet
- Torjunta-aineiden käyttö ja jäämät
- Merkinnät
- Terveysväitteet sallittu 1924/2006/EY

Muita imeväisille tai lapsille tarkoitettuja ruokia

Imeväisille lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitettut valmisteet (1999/21/EY)

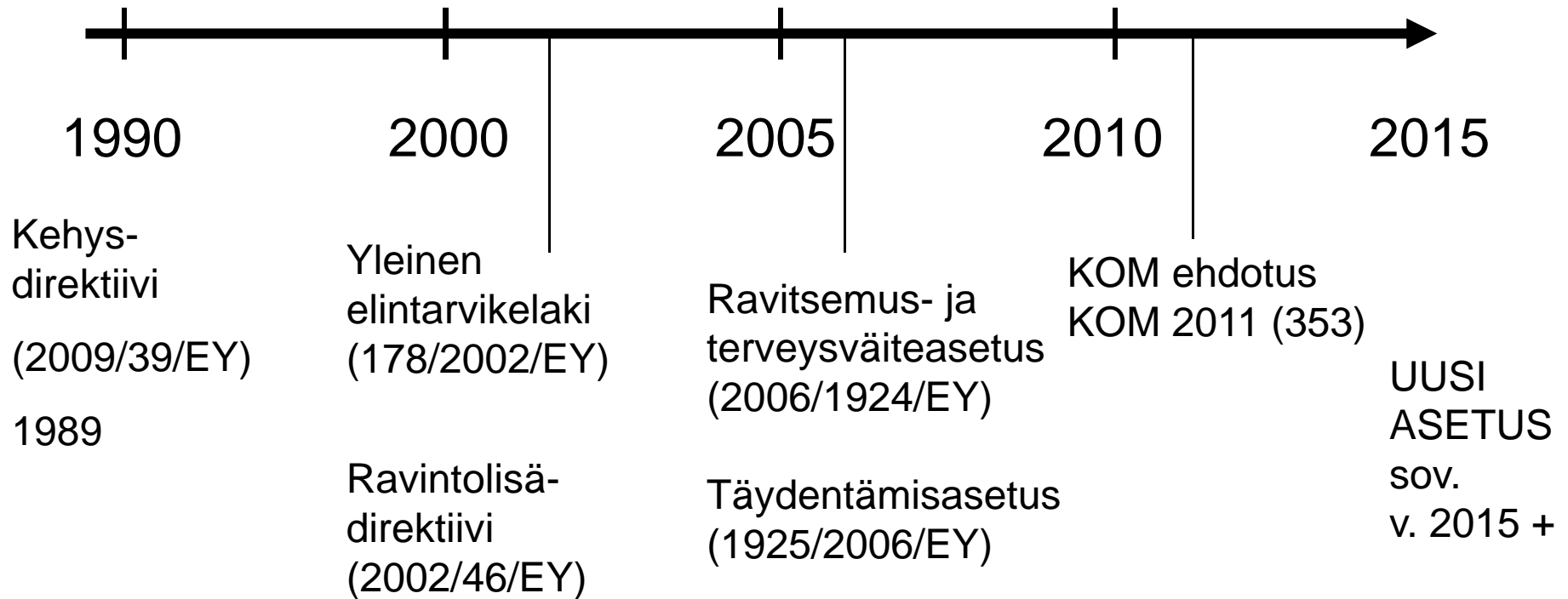
- Ravintoainekoostumus oltava ÄMK ja V mukainen ellei muusta johdu
- Ravintoainepitoisuudet täyspainotteisessa ruoassa taul 1.
- Jaettava kaupallinen aineisto ennakkohyväksyttävä (STM)
- Lääkärin ohjauksessa käytettävät
- "X-ruokavaliohoitoon"
- Terveysväitteet sallittu 1924/2006/EY

Pikkulapsille tarkoitettut maidot

- 1-3 v. tai myöhemmin täydentämään monipuolistuvaa ruokavaliota nesteen osalta
- Maitoja tai maidon kaltaisia juomia (muistuttavat V)
- Maustettuja
- Käytön laajuus vaihtelee eri maissa (mm maitoa käyttävät ja ei-käyttävät)
- Epäselvä lainsäädäntöpohja: (Ei 2006/125/EY, mahd. 2009/39/EY Art 11, täydennettyjä maitoja 178/2002/EY, 1925/2006/EY)
- Terveysväitteet sallittu 1924/2006/EY

EU-lainsäädännön kehitys

Erityisruokavaliovalmistuste ilmoitus

Ei ilmoitusta:

- Vieroitusvalmisteet
- Laihdutusvalmisteet
- Lastenruoat
- Kliiniset valmisteet
(vain jos on kotimainen valmistaja)

Ilmoitus:

- Äidinmaidonkorvikkeet
(dir 2006/141/EY nojalla)
- Ensimmäisen kerran markkinoille tulevat kliiniset valmisteet
- VLCD
- Art 11 valmisteet (Suomi: gluteenittomat, laktoosittomat ja kolesterolitasoa alentavat tuotteet)
- (Muualla EU:ssa: vanhuksille, raskaana oleville ym ym)

Kohti uutta lainsäädäntöä

- Lainsäädäntökehityksen kehitys
- Diabetes ja urheilutuotteet (raportit)
- Kyselyt jäsenmaissa (viimeinen v. 2008)
- Komission tekemä vaikutusarviointi (2009)
- Vaihtoehtojen esittely 2009

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Aikataulu/käsittely:

- Kyselyt jäsenmaissa (v. 2000-2008), vaikutusarviointi, vaihtoehtojen esittely
- Komission ehdotus kesäkuussa 2011 (Puola pj)
- Käsittely neuvostossa (Tanska pj)
- Neuvostossa yhteinen näkemys 1.7.2012
- EP:n oma raportti 14.7.2012
- Epävirallinen trilogia syksy 2012 (Kypros pj)..

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Vain tietyistä tuoteryhmistä tarkemmat säädökset:

1. Äidinmaidonkorvikkeet ja vieroitusvalmisteet
2. Imeväisille ja pikkulapsille tarkoitettut viljapohjaiset valmisteet ja muut lastenruoat
3. Erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitettut valmisteet
4. Ruokavalionkorvikkeet

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Gluteenittomat ja vähän gluteenia sisältävät tuotteet:

- Gluteenittomien ja vähän gluteenia sisältävien tuotteiden merkinnöistä säädetään Kuluttajainformaatioasetuksessa
 - Muutetaan (EY) N:o 1169/2011 Art 36 delegoidulla säädöksellä niin että asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä gluteenittomien ja vähän gluteenia sisältävien tuotteiden merkinnöistä
 - Art 36 nojalla annetaan täytäntöönpanosäädöksellä tarkempia säännöksiä tuotteiden vähennettyyn gluteenipitoisuuteen tai laktoosipitoisuuteen liittyvistä merkinnöistä
 - Käytännössä nykyiset vaatimukset siirtyvät Kuluttajainformaatioasetukseen ennen (EP!) uuden asetuksen soveltamista.

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Sallittujen ravintoaineluokkien ja ravintoaineiden luettelo:

- Yksi luettelo (Unionin luettelo)
- Kattaa kaikkia asetuksen tuoteryhmiin sallittuja aineita
- kaikkia aineita ei sallita kaikkiin tuoteryhmiin
- Ehdot: turvallisia, imeytyviä/käytettäviä, ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus, sopivia henkilöille, joille tuotteet ovat tarkoitettu
- Huom: tarkemmat koostumusvaatimukset annetaan tuoteryhmäkohtaisissa säädöksissä
 - esim. äidinmaidonkorvikkeiden ja vieroitusvalmisteiden proteiinin lähteet ja määrä, viljapohjaisten tuotteiden viljapitoisuus ym.

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Tarkempia vaatimuksia; 2 v. voimaantulon jälkeen:

- Art 1 (1) tuotteiden koostumuksesta (Unionin luettelon mukaiset aineet annettaisiin eri säädöksellä)
- Torjunta-aineiden käytöstä ja jäämistä
- Merkintöihin, markkinointiin ja myyntiin liittyvät vaatimukset ml terveystieteistä säätäminen
- Ilmoitusmenettely art 1 (1) tuotteista (mahdollisuus)
- Äidinmaidonkorvikkeisiin liittyvät myynti ja markkinointisäädökset
- Imeväisten ja pikkulasten ruokintaan liittyvän tiedon sisällöstä ja sen jakamisesta

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Kumoamiset, Voimaantulo, soveltaminen ja siirtymäajat:

- Asetuksen voimaantulo: Julkaisu pvm + 20 pv
- Asetuksen soveltaminen: Julkaisu pvm + 20 pv + 3 v. Komission valtuutus tehdä delegoituja ja täytäntöönpanosäädöksiä sovelletaan voimaantulopäivästä.
- Kumotaan seuraavat säädökset julkaisu pvm + 20 pv + 3 v lähtien: 2009/39/EY, 92/52/EEC, 41/2009 sekä vaatimukset ateriankorvikkeille 96/8/EY.
- Tuotekohtaisten säädösten ja Unionin luettelo annettava 2 v. Asetuksen voimaantulon jälkeen
- Kumotaan tuotekohtaisten säädösten sekä Unionin luettelon soveltamisajankohdasta lähtien seuraavat säädökset: 2006/141/EY, 2006/125/EY, 1999/21/EY sekä (EY) N:o 953/2009 (tod näk ennen 2009/39/EY kumoamista)
- Siirtymäajat: tuotekohtaisten säädösten soveltamisajankohdan jälkeen voidaan valmiiksi merkittyjä, markkinoilla olevia tuotteita vielä myydä loppuun kunnes varastot loppuvat

Lainsäädännön uudistus

KOM 2011 (353)

Kumoamiset, Voimaantulo, soveltaminen ja siirtymäajat:

- Gluteenittomat tuotteet: gluteenittomien tuotteiden merkintöjen vaatimusten siirto Kuluttajainformaatioasetukseen tulisi tehdä ennen Asetuksen soveltamisajankohtaa (EP).

KOM:n raportit:

- Pikkulapsille tarkoitetut maidot (koostumus, merkinnät, muut vaatimukset sekä mahdollisesti asetusehdotus): kaksi vuotta Asetuksen voimaantulon jälkeen
- Urheiluvälineet (koostumus, merkinnät, muut vaatimukset sekä mahdollisesti asetusehdotus): kaksi vuotta Asetuksen voimaantulon jälkeen

Codex Alimentarius

- **Äidinmaidonkorvikkeet ja lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitetut imeväisten valmisteet (a ja b -osat)**

CODEX STAN 72-1981 Standard for Infant Formula and Formulas for Special Medical Purposes Intended for Infants CCNFSDU 2011 Year of adoption 1981

- **Vieroitusvalmisteet**

CODEX STAN 156-1987 Standard for Follow-up formula

- **Viljapohjaiset valmisteet**

CODEX STAN 74-1981 Standard for Processed Cereal-Based Foods for Infants and Young Children (2006)

- **Tölkitetyt lastenruoat**

CODEX STAN 73-1981 Standard for Canned Baby Foods CCNFSDU 1989

- **Luettelo imeväisille ja pikkulapsille käytettävistä ravintoaineista**

CAC/GL 10-1979 Advisory Lists of Nutrient Compounds for Use in Foods for Special Dietary Uses intended for Infants and Young Children

- **Ravintoa täydentävät valmisteet (aliravituille pikkulapsille)**

CAC/GL 8-1991 Guidelines for Formulated Supplementary Foods for Older Infants and Young Children CCNFSDU 1991

Kiitos!

anna.lemstrom@mmm.fi

Lopussa:

- Uuden asetuksen säädöstasoista
- Säädösluettelo

Lainsäädännön uudistus KOM 2011 (353)

Säädöstatot (Lissabonsopimuksen mukaiset):

- Perusasetus: Yhteispäätösmenettely (KOM ehdotus: käsittely neuvoston työryhmissä ja EP:n käsittely)
- Art 10 koostumus: Delegoidut säädökset (KOM: käsittely jäsenmaiden kanssa, EP ja neuvosto 2 kk tarkasteluvarauma + 2 kk pidennys)
- Art 11 luettelon täydentäminen:
Täytäntöönpanosäädökset (KOM: komitea 182/2011, ei EP)

Voimassa oleva lainsäädäntö

- EP:n ja neuvoston direktiivi 2009/39/EY erityisruokavaliovalmisteista
- Komission direktiivi 2006/141/EY äidinmaidonkorvikkeista ja vieroitusvalmisteista
- Komission direktiivi 2006/125/EY imeväisille ja pikkulapsille tarkoitettuista viljapohjaisista valmisruoista (Kodifioitu toisinto)
- Komission direktiivi 96/8/EY laihtumiseen tarkoitettuista vähäenergisistä elintarvikkeista
- Komission direktiivi 1999/21/EY ruokavaliovalmisteista erityisiin lääkinällisiin tarkoituksiin
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus erityisruokavaliovalmisteista 121/2010
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös äidinmaidonkorvikkeesta ja vieroitusvalmisteesta 1216/2007
- Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus kliinistä ravintovalmisteista 406/2000
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös lastenruoista 789/1997
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös laihtutusvalmisteista 904/1997

Voimassa oleva lainsäädäntö

EP:n ja neuvoston direktiivi 2009/39/EY
erityisruokavaliovalmisteista nojalla:

- Komission asetus (EY) N:o 41/2009 gluteenille intoleranteille henkilöille soveltuvien elintarvikkeiden koostumuksesta ja merkitsemisestä
- Komission asetus (EY) N:o 953/2009 erityisruokavaliovalmisteisiin ravitsemuksellisessa tarkoituksessa lisättävistä aineista

Voimassa oleva lainsäädäntö

Muutoksia:

- Komission asetus (EU) N:o 1161/2011 direktiivin 2002/46/EY, asetuksen (EY) N:o 1925/2006 ja asetuksen (EY) N:o 953/2009 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sellaisten kivennäisaineiden luetteloista, joita voidaan lisätä elintarvikkeisiin
- Komission asetus (EY) N:o 1243/2008, direktiivin 2006/141/EY liitteiden III ja VI muuttamisesta tiettyjen äidinmaidonkorvikkeiden koostumusvaatimusten osalta

Muita kansallisia:

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (267/2010) imeväisen ja pikkulapsen ruokintaa koskevasta tiedotusaineistosta

